

*Талашко Юлія Вікторівна,
Національний університет “Острозька академія”*

ОСОБЛИВОСТІ КАНАДСЬКОГО ВАРІАНТА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У КАНАДСЬКИХ ДРУКОВАНИХ ЗМІ

У науковій статті досліджено соціолінгвістичну позицію канадського національного варіанта англійської мови та коротко викладено лексико-граматичні особливості канадизмів на базі канадських друкованих ЗМІ.

Ключові слова: *лексика, соціолінгвістика, мовний варіант, канадизм, друковане видання, концепт, діалект, національно-територіальний варіант.*

In this scientific article the sociolinguistic position of the Canadian national variant of the English language is investigated; the lexical and grammar peculiarities of Canadian words are presented on the basis of certain Canadian newspapers.

Keywords: *language, sociolinguistics, language option kanadyzm, publication, concept, dialect, national-territorial variant.*

Постановка проблеми. Наукова стаття присвячена вивченню мови як матеріального засобу спілкування людей, дослідженню питання канадського національного варіанта в основному. Самобутність лінгвістичної ситуації в Канаді та зростання популярності Канади як країни та її мови мотивує нас проаналізувати вживання канадської лексики на основі канадських друкованих ЗМІ (International Express (Canadian edition), Times Colonist (Victoria, BC), The Province (Vancouver, BC), National Post (BC), Times Alberni Valley (Port Alberni, BC) і показати, таким чином, наскільки відрізняється канадський варіант англійської мови від американського та британського.

Аналіз досліджень і публікацій. Дослідженню питання варіантології англійської мови і, канадського варіанта зокрема, присвячено

чимало праць як закордонних науковців (R. Berndt, A. Markwardt, R. Quirk, K. Janicki), так і вітчизняних вчених (Ю. Зацний, Р. Крицберг, Л. Г. Попова, О. Швейцер, Ю. Жлуктенко). Базовими джерелами для написання цієї праці були дисертаційні дослідження Ю. Зацного і Р. Крицберга, а також статті Енциклопедії Британіка, К. Яніцкі, М. Блюмфільда, О. Швейцера і Ю. Жлуктенка, Л. Г. Попової та М. М. Маковського. Поряд з основними джерелами, для власного практичного дослідження використовувались газети International Express (Canadian edition), Times Colonist (Victoria, BC), The Province (Vancouver, BC), National Post (BC), Times Alberni Valley (Port Alberni, BC), академічні підручники з мовознавства.

Мета і завдання дослідження. Метою праці було детальне дослідження канадського мовного варіанта сучасної англійської мови, а також вивчення особливостей канадського національного мовного варіанта на мовних рівнях фонетики, граматики та лексики, детальний аналіз вищевказаних канадських друкованих ЗМІ. Реалізація мети передбачає виконання таких **завдань**:

- 1) проаналізувати сучасні національні мовні варіанти англійської мови;
- 2) провести дослідження становлення канадського варіанта англійської мови крізь призму соціолінгвістики;
- 3) розкрити фонетичні особливості Canadian English;
- 4) визначити лексико-граматичні особливості Canadian English за допомогою вивчення друкованих ЗМІ.

Викладення основного матеріалу. В канадському варіанті граматики англійської мови не зустрічається особливих відмінностей з британським варіантом. Зате лексичний рівень значно поповнений власне канадськими еквівалентами англійських слів. Це цілком закономірно, оскільки цей аспект мовних систем є найбільш чутливим до будь-яких змін у соціумі [1: 28].

Автори “Словника канадизмів” визначають канадизм як будь-яку лінгвістичну характеристику, наприклад, у вимові, морфології, синтаксисі, лексиці, що є властивим для англійської мови Канади [4:7]. Читачі канадських газет можуть помітити, що в канадському варіанті англійської мови, як в британському, літера “u” пишеться: *colour, flavour, humour* і *neighbour*. Канадці називають гумку *a rubber band* (AE – eraser), диван – *a chesterfield* (AE – sofa, couch), кросівки – *runners* (AE – sneakers), касу – *a cash register* (AE – a till) [2: 65].

Діалект англійської мови, яким розмовляють у провінції Квебек, перш за все відрізняється впливом французької мови, наприклад *caleche* (назва однієї з видів бричок, запряжених кіньми), *double window* (рама з подвійним склом), *whisky blanc* (алкогольний напій), *professor* (в значенні “шкільний вчитель”) [2: 66].

Канадизми англійського походження, що з’явилися протягом XIX століття, склали основну масу лексичного поповнення мови – 2941 одиниця [88, 8%]. З них біля 1200 представляли собою слова зі зміщенням значення: *snow* – сорт пізнього яблука, *packer* – носій, *bag* – шкіряний мішок, *rye* – вид виски, *dust* – золотий пісок, *leader* – головна собака в упряжці.

Новими тематичними групами, які отримали поповнення канадизмами, виявились:

а) назви родів діяльності: *bronco-busting* – об’їзд дикого коня, *fur-hunting* – полювання капканами на хутрового звіра, *portaging* – перенесення вантажу з одної річки на іншу;

б) політичні терміни: *Confederation* – об’єднання семи провінцій у домініон Канада, *Confederationist* – прихильник конфедерації;

в) спорт: *rugby* – регбі, *puck* – пук, *hockeyist* – хокеїст, *defenseman* – захисник;

г) терміни з області освіти: *collegiate* – вид середньої школи, *trustee* – член шкільного комітету та ін. [2: 66].

Єдина значна відмінність канадської граматики від британської стосується повного виключення із вжитку граматичного часу Past Perfect Continuous, чие місце посів Past Perfect Simple.

Висновки. В процесі виконання роботи було досліджено соціолінгвістичні аспекти канадського варіанту англійської мови та проаналізовано канадські друковані ЗМІ. Результати дослідження підтверджують висунуту думку про те, що не тільки кожна поширена мова, а й значною мірою її національно-територіальний варіант – це унікальна й неповторна система культурно значущих концептів, за допомогою яких його носії сприймають, структурують, передають та інтерпретують потік різноманітної інформації, що постійно надходить із навколишнього світу. Отже, канадський мовний варіант і сьогодні продовжує розвиватися окремо від американського та британського варіантів англійської мови, поповнюючись неологізмами та отримуючи статус національного мовного варіанту.

Література:

1. Жлуктенко Ю. А. Канадский вариант английского языка и определение канадизма. – В кн. Исследования по романской и германской филологии. Киев. Изд-во при К. ун-те, 1975. – 98с.
2. Ощепкова В. В. Язык и культура Великобритании, США, Канады, Австралии, Новой Зеландии. – М. /СПб: ГПОССА/КАРО, 2004. – 336с.
3. Попова Л. Г. Лексика английского языка в Канаде/Л. Г. Попова – М.: Высшая школа, 1985. – 246с.
4. Atlantic provinces Education Foundation (1996). Education Indicators for Atlantic Canada. Halifax: Human Resources Development Canada.
5. The Canadian Dictionary 1962// Под ред. Ж. Винэя. Dictionary of Canadian English in 3 volumes. 1962. – 1967.
5. <http://www.statistics.gov.uk/STATBASE/Product.asp?vlnk=1607>
6. <http://www.philology.ru>